

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind reglementarea
profesiei de psihoterapeut**

Analizând propunerea legislativă privind reglementarea
profesiei de psihoterapeut, transmisă de Secretarul General al
Senatului cu adresa nr.B328 din 21.06.2007,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri :

I. Observații generale

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare instituirea cadrului general pentru exercitarea profesiei de psihoterapeut, urmărindu-se încadrarea acesteia în familia profesiilor liberale și alinierea legislației românești în domeniu la standardele existente în celelalte state membre ale Uniunii Europene.

În raport cu conținutul său normativ, propunerea legislativă se înscrie în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Întrucât propunerea legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat, este necesară fundamentarea acesteia pe informațiile solicitate în mod obligatoriu Guvernului, în conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) ultima teză din Constituția României, republicată.

3. În ceea ce privește expunerea de motive, inițiatorii prezintă ca noutate reglementarea accesului la exercitarea profesiei de psihoterapeut pe teritoriul României, atât pentru cetățenii români, cât și pentru cetățenii altor state membre ale Uniunii Europene, însă, în cuprinsul proiectului nu există nici o dispoziție în acest sens.

4. Cu toate că, în linii mari, propunerea legislativă respectă structura unui act normativ și cuprinde unele dispoziții cu caracter de

noutate, aceasta nu întrunește toate elementele necesare unei reglementări de nivelul legii și nu reușește decât să contureze, în linii generale, ceea ce ar trebui să însemne profesia de psihoterapeut.

În acest sens, observăm că lipsesc dispoziții deosebit de importante pentru delimitarea acestei profesii de altele înrudite ca finalitate, precum cele cu privire la:

a) condițiile necesare pentru a accede la profesia de psihoterapeut, atât în ceea ce privește cetățenia, cât și în ceea ce privește studiile, în text existând doar referiri la condițiile formării psihoterapeutului;

b) formele de exercitare a profesiei de psihoterapeut - în cadrul unor cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau în temeiul unor raporturi de muncă;

c) drepturile și obligațiile psihoterapeuților autorizați;

d) circumstanțele care pot conduce la suspendarea și încetarea dreptului de liberă practică;

e) răspunderea disciplinară.

Pe de altă parte, unele dintre dispoziții nu sunt redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, clar și precis, care să excludă orice echivoc, așa cum prevede art.34 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cum sunt, spre exemplu: art.2, art.5, art.8 alin.(1) și (2), art.11 alin.(1) etc.

5. Referitor la instituirea, prin art.8 alin.(4), a condiției vârstei de 24 de ani pentru începerea formării de specialitate în psihoterapie, respectiv prin art.13 alin.(3) a celei de 28 de ani pentru atestarea ca psihoterapeuți, considerăm că aceasta este nejustificată și discriminatorie, obținerea diplomei de licență și urmarea cursurilor de formare fiind suficiente, motiv pentru care propunem eliminarea lor.

6. La momentul actual, potrivit art.15 alin.(1) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr.213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.788/2005, **dreptul de liberă practică în domeniul psihoterapiei este atestat de Comisia de psihologie clinică și psihoterapie, care funcționează, alături de alte comisii, în cadrul Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România.**

Prin dispoziția cuprinsă la art.15 alin.(2) din aceleași norme metodologice, ținându-se seama de faptul că psihoterapia reprezintă un domeniu interdisciplinar și interprofesional, s-a prevăzut că aceasta poate fi exercitată **ca specialitate psihologică, dar competența în**

specialitatea psihoterapie poate fi dobândită și de absolvenți ai altor facultăți - de medicină generală (medicii psihiatri), asistență socială, filosofie, pedagogie și teologie, **cu condiția completării studiilor universitare cu un pachet de discipline de specialitate** stabilit prin hotărâre a Comitetului director, precum și **a formării complementare** potrivit cerințelor prevăzute în norme. Apare, astfel, evidentă inutilitatea reglementării propuse, în prezenta formă, care pentru fi adoptată ar necesita delimitări și corelări față de cea aplicabilă *de lege lata*.

7. Un alt aspect a cărui reglementare propusă este ambiguă, îl reprezintă acela al forului de organizare a activității de psihoterapie și de autorizare a psihoterapeuților, și anume Comisia Națională de Psihoterapie, nereieșind cu claritate dacă aceasta are personalitate juridică și dacă se organizează în subordinea/coordonarea unei autorități publice (Guvernul) sau a unei autorități a administrației publice centrale de specialitate (un minister) ori dacă are statut de organizație profesională.

Dat fiind că inițiatorii doresc **reglementarea profesiei de psihoterapeut ca profesie liberală**, nu se justifică înființarea forului de organizare și coordonare a profesiei în subordinea unei autorități a statului, pentru a cărei funcționare ar fi necesară **alocarea de fonduri de la bugetul de stat, ci ca organizație profesională, de drept privat, cu patrimoniu și buget propriu**.

Astfel de organizații profesionale, cu personalitate juridică, au fost înființate în vederea reprezentării și ocrotirii intereselor profesiilor liberale de notar public, avocat, executor judecătoresc, psiholog, arhitect (și altele), pentru organizarea și coordonarea activităților acestora, precum și pentru acordarea dreptului de a exercita profesia.

8. Având în vedere observațiile anterioare, pentru a putea fi adoptată fără a se crea lacune legislative, propunerea legislativă trebuie reanalizată și completată, astfel încât soluțiile legislative preconizate să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul său de reglementare.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. La **art.2 alin.(1)**, dispoziția este confuză, neînțelegându-se ce semnifică sintagma „formați într-o manieră generală și specială”, motiv pentru care propunem revederea textului.

Aceeași propunere o formulăm pentru **alin.(2)**, dat fiind că exercitarea independentă a unei profesii este incompatibilă cu participarea la un raport de muncă.

2. La **art.3**, se impune reanalizarea textului, întrucât nu se precizează nicăieri în cuprinsul propunerii ce înseamnă că persoana a fost selectată și certificată.

3. Având în vedere prevederile art.24 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră, într-un act normativ, este necesară configurarea explicită a conceptelor și noțiunilor folosite, având un alt înțeles decât cel comun, pentru asigurarea înțelegerii lor corecte și a evitării interpretărilor greșite, la **art.5 alin.(1)**, propunem dezvoltarea ideii cuprinse în sintagma „teoria, autocunoașterea și practica sub supervizare, conform standardelor fiecărei metode (școli/orientări/modalități)”.

Din aceleași considerente, propunem reanalizarea textului de la **art.11 alin.(1)**, atât în ceea ce privește acreditarea formatorilor și a organizațiilor/instituțiilor de formare - cine o realizează și în temeiul căror criterii - cât și cu privire la curriculum-ul de pregătire profesională.

La **alin.(2) al art.5**, pentru suplețea redactării, recomandăm eliminarea expresiei „ale prezentei legi”, ca fiind de prisos.

4. La **art.6 alin.(4)**, pentru realizarea unei unități terminologice, sugerăm înlocuirea termenului „abilitată” din rândul 2, prin „acreditată”, noțiunea de acreditare a formatorilor fiind folosită în cadrul art.11 alin.(1).

5. La **art.8**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, elementele enumerării trebuie marcate cu litere ale alfabetului, nu cu cifre, altfel confundându-se cu alineatele.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul propunerii.

La **alin.(1) și (2)**, condițiile referitoare la absolvirea unei instituții de învățământ sunt ambiguu redactate, înțelegându-se, pe de o parte, că nu ar fi necesară întrunirea condiției studiilor superioare, iar pe de altă parte că, în afară de cei care au absolvit o instituție de învățământ superior cu diplomă de licență în psihologie (ori asimilată, așa cum este definită aceasta în art.3 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr.213/2004) sau medicină, pot dobândi dreptul de liberă practică a psihoterapiei și cei care au absolvit o altă instituție de învățământ superior, **fără nici o legătură cu științele socio-umane sau medicale**; se impune reconsiderarea și clarificarea dispozițiilor.

La **alin.(4)**, pentru un plus de precizie, este necesară înlocuirea expresiei „capacitatea de exercițiu” prin expresia „capacitatea **deplină** de exercițiu”. Reiterăm observația pentru elementul al doilea al enumerării de la **art.13**.

6. La **art.10 alin.(3)**, redactarea este improprie limbajului normativ, motiv pentru care propunem înlocuirea expresiei „în baza normelor altui stat” prin expresia „**potrivit reglementărilor legale din alte state**”.

La **alin.(5)**, propunem înlocuirea cuvântului „criteriile” prin termenul „**modalitățile**”, întrucât îl considerăm mai adecvat în contextul dat. Din aceleași rațiuni, recomandăm utilizarea conjuncției „**și**” în locul conjuncției „sau” din rândul 2.

7. La **art.11 alin.(3)**, pentru o redactare proprie stilului normativ, propunem următorul text:

„(3) Acreditarea organizațiilor/instituțiilor de formare poate fi retrasă dacă împrejurările care au stat la baza acordării acreditării s-au modificat sau dacă se constată că una din condițiile necesare acreditării nu a fost niciodată îndeplinită”.

8. La **art.12 alin.(2)**, pentru o mai bună exprimare, sugerăm ca textul tezei I să debuteze, astfel:

„(2) Persoanele care se **află în cursul formării pentru pregătirea de specialitate pot primi, pe răspunderea** organizațiilor/instituțiilor de formare ...”.

La teza a II-a, recomandăm înlocuirea expresiei „sunt responsabile de a trimite” prin expresia „**sunt obligate să trimită**” .

9. La **art.13** partea introductivă, pentru un plus de precizie, propunem următorul text:

„Art.13. – Poate obține titlul de psihoterapeut atestat prin diplomă, potrivit prevederilor art.9 alin.(1), persoana care:”.

10. La **art.15 alin.(2)**, pentru o exprimare adecvată limbajului juridic, propunem următoarea redactare:

„(2) Persoanele care se adresează unui psihoterapeut **pot beneficia** de tratament numai **după semnarea unui acord, în formă scrisă, cuprinzând și specificitatea și eventualele riscuri la care expune metoda sau practica psihoterapeutică propusă.**”

11. La **art.16 alin.(3)**, pentru o exprimare adecvată stilului normativ, recomandăm eliminarea cuvântului „următorii”.

Din aceleași rațiuni, la **alin.(4)** și **(5)** sugerăm ca termenul „menționați” să fie înlocuit prin „**prevăzuți**”, iar la **alin.(6)**, în locul termenului „menționată” să fie utilizat cuvântul „**prevăzută**”.

La **alin.(3)**, este necesară precizarea nivelului la care vor fi reprezentate în Comisia Națională de Psihoterapie ministerele enumerate la lit.a)-c), iar la **lit.d)**, indicarea forului care are autoritatea de a recunoaște metodele de psihoterapie.

La **alin.(4)**, considerăm că reprezentanții fiecărei metode de psihoterapie ar trebui desemnați de organizația națională reprezentativă pentru profesia de psihoterapeut și nu selectați de reprezentanții ministerelor; propunem revederea dispoziției.

În cuprinsul **alin.(5)** trebuie să se prevadă prin ce act se numesc secretarii respectivi.

La **alin.(10)**, pentru îmbunătățirea redactării, recomandăm reformularea textului, astfel:

„(10) Secretariatul Comisiei este organizat de către președintele Comisiei.”

Totodată, este necesar să se prevadă care sunt celelalte atribuții ale președintelui, precum și persoana care îl poate înlocui în situația în care acesta nu își poate îndeplini atribuțiile.

12. La art.20 alin.(1), întrucât Comisia ia ființă prin prezenta propunere legislativă, propunem ca verbul „se înființează” să fie înlocuit prin „se organizează”.

La **alin.(2)**, pentru asigurarea uniformității în cadrul reglementărilor similare referitoare la sumele alocate de la bugetul de stat, recomandăm introducerea sintagmei „prin bugetul Ministerului Sănătății Publice”, după expresia „bugetul de stat”.

Totodată, pentru evitarea neînțelegerilor care se pot ivi în aplicarea legii, este necesar să se precizeze categoriile de taxe pe care le poate institui Comisia și în temeiul cărei prevederi legale, dat fiind că această prerogativă nu se regăsește între atribuțiile enumerate la art.19.

13. La art.21, pentru respectarea prevederilor art.63 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, propunem indicarea expresă a dispozițiilor ce urmează să fie abrogate, prin menționarea tuturor datelor de identificare a acestora.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 978/19.07.2007.